

واکنش‌ها به حمله به رفح

پس از حمله یکشنبه شب ارتش رژیم اسرائیل به اردوگاه آوارگان در شهر رفح در جنوب نوار غزه، فیلیپ لازاریونی، رئیس آنروا (آژانس امداد رسانی و کارایی برای آوارگان فلسطینی در خاور نزدیک) گفت، دست‌کم ۴۱ فلسطینی از جمله زنان و کودکان به‌شهادت رسیدند و ده‌ها نفر دیگر مجروح شدند. وی افزود: «اطلاعات در یافتی از رفح در مورد حملات روزافزون به خانواده‌هایی که به دنبال سرپناه هستند، وحشتناک است.» به گفته لازاریونی، از ابتدای حمله ارتش رژیم اسرائیل به نوار غزه، ۱۹۲ کارمند آنروا در این منطقه جان خود را از دست داده‌اند که این امر بی‌سابقه است. حمله به رفح در شرایطی رخ داده که رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری جمعه هفته پیش با صدور حکمی توقف عملیات نظامی رژیم صهیونیستی در رفح را خواستار شد.

احمد ابوالغیط، دبیرکل اتحادیه عرب در پیامی در صفحه کاربری خود در شبکه ایکس، نوشت: «با بمباران اردوگاه آوارگان وابسته به آژانس آنروا در منطقه رفح که روز گذشته انجام شد، سریال جنایت‌های جنگی رژیم صهیونیستی علیه ملت فلسطین ادامه دارد.» وی نوشت: «این جنایت جدید را به دادگاه‌های بین‌المللی ارائه خواهیم کرد تا پرونده شواهد و دلایل نزد هیئت‌های آن‌ها تقویت شود و مسئولان این جنایت‌ها عملاً تحت تعقیب عدالت بین‌المللی قرار گیرند.»

جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا پیش از آغاز نشست ماهانه اعضای شورا به خبرنگاران گفت: «طی روزهای اخیر تحولات زیادی رخ داده است. دادستان دیوان کیفری بین‌المللی برای بنیامین نتانیاهو (نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی)، یواو گالاتت (وزیر جنگ این رژیم) و سه مسئول حماس در خواست حکم بازداشت کرده است. این تصمیم مهمی از سوی دادستان است؛ ما باید به کار دادگاه احترام بگذاریم و اجازه دهیم که بدون تعقیب فعالیت خود را انجام دهد.»

آنالتا بانربوک، وزیر خارجه آلمان و سرسخت‌ترین متحد اروپایی اسرائیل نیز پیش از نشست وزیران خارجه اتحادیه اروپا در جمع خبرنگاران حکم دادگاه لاهه را لازم‌الاجرا خواند و از اسرائیل خواست که حملات به رفح را فوراً متوقف کند. وزیر خارجه آلمان گفت که «قوانین بین‌المللی بشردوستانه برای همه و همچنین برای هدایت جنگ توسط اسرائیل اعمال می‌شود. هیچ گروهان اسرائیلی آزاد نخواهد شد اگر تعداد بیشتری از مردم به اقامت در چادرها مجبور شوند.»

علاوه بر آلمان، سه کشور اروپایی اسپانیا، ایرلند و نروژ که قرار است رسماً کشور مستقل فلسطین را به رسمیت بشناسند، حملات نظامی رژیم صهیونیستی در شهر مرزی رفح، جایی که افزون بر یک میلیون فلسطینی پناه گرفته‌اند را محکوم کردند. مایکل مارتین وزیر امور خارجه ایرلند طی سخنانی حملات مرگبار رژیم صهیونیستی را اصدای بارز نقض دستورات دیوان بین‌المللی دادگستری دانست.

وزیر امور خارجه اسپانیا نیز تداوم عملیات نظامی رژیم صهیونیستی علیه رفح را با وجود حکم دادگاه لاهه، اهانت‌آمیز توصیف و تصریح کرد که دستورات دادگاه لازم‌الاجرا است.

این دیپلمات اسپانیایی اضافه کرد: به نظر من این بار باید صدای خود را بلند کنیم، نه برای برقراری آتش‌بس بلکه دفاع از قوانین بین‌المللی و منشور ملل متحد. امانوئل مکرون، رئیس جمهوری فرانسه برخلاف حمایت‌های بی‌دریغ همیشگی از رژیم صهیونیستی، با تأکید بر اینکه از انجام حملات اسرائیل در رفح خشمگین است، تأکید کرد که این عملیات قربانیان زیادی میان آوارگان داشته است و باید متوقف شود. مکرون بدون اشاره به احکام دیوان بین‌المللی دادگستری که دستور توقف درگیری‌ها در رفح را صادر کرده است، نوشت: من خواستار احترام کامل به قوانین بین‌المللی و آتش‌بس فوری هستم.

گیدو کروسو، وزیر دفاع ایتالیا نیز در یک مصاحبه اختصاصی با شبکه خبری اسکای تی‌وی ۲۴ تأکید کرد: «وضعیت سختی وجود دارد که در آن مردم فلسطین بدون توجه به حقوق مردان، زنان و کودکان بی‌گناهی که هیچ ارتباطی با حماس ندارند تحت فشار قرار می‌گیرند و این دیگر قابل توجیه نیست.»

وزارت خارجه قطر با انتشار بیانیه‌ای جنایت رژیم اسرائیل را محکوم و ابراز نگرانی کرد که این بمباران تلاش‌های میانه‌جویی گزانه جاری را پیچیده کند و مانع دستیابی به توافق برای آتش‌بس فوری و دائمی در نوار غزه و تبادل آسرا و بازداشت‌شدگان شود.

چند هفته پس از تظاهرات علیه پروگل در تونس، نشان صلیب شکسته آلمان نازی، سواستیکا، روی دیوارهای شعبه محلی مؤسسه گوته نقاشی شد. مؤسسه گوته، نماد فرهنگی آلمان در جهان است. این مؤسسه مجموعه‌ای از رویدادهای خود از جمله دیدار از مؤسسات آموزشی و نمایش فیلم در پایتخت آلمان را لغو کرد و نمایشگاه عمومی برنامه‌ریزی شده را خصوصی و با دعوت مهمانان برگزار کرد. این مؤسسه همچنین برنامه‌های خود در بیروت و رام‌الله را به دلیل نگرانی‌های امنیتی لغو کرد. در مارس، محمد علی، هنرمند مصری در اعتراض به حمایت آلمان از اسرائیل جایزه خود از این مؤسسه را بازگرداند. این مؤسسه همچنین در سال ۲۰۲۲ برای لغو گفت‌وگوی خود با محمد الکرک، نویسنده فلسطینی، با انتقادات شدیدی روبه‌رو شد. سه نفر از کارکنان فعلی و پیشین در GIZ، اصلی‌ترین آژانس توسعه آلمان به فارن‌پالیسی می‌گویند که همدستی آلمان در جنگ در داخل این آژانس خشم شدیدی را در پی داشته است. GIZ موضع عمومی نسبت به این درگیری اعلام نکرده، حتی پس از آنکه یکی از کارمندان فلسطینی خود از ماه مارس بدون برگزاری دادگاه یا مشخص شدن اتهامات در بازداشت موقت قرار دارد. (این موضوع با موضع محکم GIZ علیه جنگ روسیه در اوکراین متفاوت است.) منابع می‌گویند، حداقل دو سازمان غیردولتی فلسطینی که GIZ با آنها همکاری می‌کرد این آژانس را تحریم کردند. به گفته یکی از افراد فضای «اقتدارگر» برخی از کارکنان را از اعتراض کردن ترسانده و منجر به استعفا یا دیگران شده است. این منبع اقدامات آلمان را اینگونه توصیف می‌کند: «شما بودجه بمباران‌ها را از یک طرف تأمین می‌کنید و کمی هم کمک می‌کنید تا نشان دهید که بشردوستانه‌اید.»

بسیاری از سازمان‌های آلمانی که در خاورمیانه فعالیت می‌کنند برای حفظ کارمندان محلی و شرکای خود رویدادهای عمومی خود را بی‌سرصدا لغو کرده، انتشار گزارش‌هایشان را به‌تعمیق انداخته یا لوگوهای خود را از پروژه‌هایی که حمایت می‌کنند حذف کرده‌اند.

چندین منبع ابراز نگرانی کرده‌اند که اگر کسی وابسته به آنها از جنبش «ایکوت، عدم سرمایه‌گذاری و تحریم» یا BDS حمایت کند یا اسرائیل را در شبکه‌های اجتماعی نقد کند ممکن است از سوی رسانه یا دولت آلمان به یهودستیزی متهم شود. وزارت همکاری‌های اقتصادی و توسعه که بودجه GIZ و بنیادهای احزاب در خارج از کشور را تأمین می‌کند، گفته است که شرکت‌ها برای هر گونه اظهاراتی که یهودستیزانه باشند، حق موجودیت اسرائیل را انکار کنند یا از BDS حمایت کنند مورد «بررسی دقیق» قرار می‌دهد. این وزارتخانه و وزارت خارجی هم‌اکنون کاهش بودجه حدوداً یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون یورویی را اعمال کرده‌اند چون آلمان کمک‌های بین‌المللی و بودجه توسعه را کاهش داده است.

دسامبر گذشته، آلمان بودجه پروژه حمایت از قربانیان قاچاق را که توسط مرکز کمک‌های حقوقی زنان مصر ارائه شده بود، پس از امضای رهبر آن‌ها در محکومیت جنگ و حمایت از BDS، حذف کرد. در دوران پس از هفتم اکبر، آلمان بودجه ۳ سازمان حقوق بشری را که اسرائیل در سال ۲۰۲۱ برچسب سازمان‌های تروریستی زده بود، کاهش داد (سازمان ملل این نام‌گذاری‌ها را محکوم کرده بود).

برخی از شرکای منطقه‌ای تحریم‌های خود را علیه آلمان وضع کرده‌اند. پس از اینکه یکی از اعضای هیئت‌مدیره مؤسسه لبنانی «پناهگاه هنرمندان» از مصر انتقاد کرد که چرا فلسطینی‌هایی که از غزه فرار کرده‌اند را نپذیرفته و به گفته این گروه لبنانی به حمایت از پاکسازی قومی منجر شده، این گروه کمک مالی ۳۵ هزار دلاری از حزب چپ سوسیالیست فدراسیون روزا لوکزامبورگ را رد کرد.

یکی از کارکنان یک سازمان آلمانی در لبنان می‌گوید: «مردم در صحنه (فرهنگی) در حال حاضر نمی‌خواهند با بنیادهای آلمانی مرتبط باشند.» همین منبع معتقد است که اگر شرایط فراهم باشد تعداد بیشتری از فرهنگیان به این تحریم می‌پیوندند. آنها افزودند بسیاری از افرادی که زمانی برلین را مرکز فرهنگ عرب می‌دانستند حالا ناامید شده‌اند.

در هفته‌های اخیر، آلمان نیز مانند ایالات متحده، لحن تندتری در قبال اسرائیل به کار گرفته است. شولتز و بانربوک بارها خواستار آتش‌بس دائمی تر و افزایش ارسال کمک‌های بشردوستانه به غزه برای کاهش خطر فحطی شده‌اند. آنها همچنین به نتانیاهو هشدار داده‌اند که تهاجم تمام‌عیار برنامه‌ریزی شده اسرائیل به رفح را متوقف کند. شولتز در سفری به اسرائیل در اواسط ماه مارس از رنج فلسطینیان و عدم امکان مبارزه با تروریسم تنها از طریق ابزار نظامی صحبت کرد.

با این حال در صحنه‌ای غیرقابل تصور که چند ماه پیش اتفاق افتاد، نماینده ارشد آلمان در سرزمین‌های فلسطین از دانشگاه بیرزیت رام‌الله بیرون رانده شد. تصاویر ویدئویی نشان می‌دهد که دانش‌آموزان فلسطینی او را هو می‌کنند، به ماشینش لگد می‌زنند و سنگ پرتاب می‌کنند. این کارمند در لبنان گفت که لفاظی‌ها و اقدامات آلمان از ۱۷ اکتبر «رویا و ایده آلمان را ویران کرده است.»

آلمان به‌عنوان یکی از بزرگترین سرمایه‌گذاران غربی جامعه مدنی در جهان عرب همچنان نفوذ عمده‌ای در منطقه خواهد داشت. اقدامات غیرسیاسی آلمان مانند حمایت از پروژه‌های ساخت و ساز و ارائه کلاس‌های زبان، تحت‌تأثیر جنگ اسرائیل و حماس قرار گرفته است. اما بازیابی مزیت اخلاقی دولت در بسیاری از مسائل و تصویر آلمان به‌عنوان یک جامعه لیبرال و مهمان‌نواز ممکن است امری دشوار باشد.

درحالی‌که تلفات فلسطینی‌ها در غزه در ژانویه امسال به بیش از ۲۰ هزار نفر رسید، رابرت هابک، معاون صدراعظم آلمان انکار کرد که اسرائیل غیرنظامیان را مورد هدف قرار داده است. به گفته هابک برخی ممکن است به «اقدامات خشن» نظامی اسرائیل اعتراض داشته باشند اما اتهامات نسل‌کشی علیه اسرائیل نادرست است. آلمان پرونده نسل‌کشی آفریقای جنوبی علیه اسرائیل در دیوان بین‌المللی دادگستری را «ایزاسازی سیاسی» برشمرد و پس از ادعای اسرائیل مبنی بر مشارکت برخی از کارکنان سازمان آنروا در حمله هفتم اکبر کمک‌های مالی خود را متوقف کرد. (پس از آنکه بررسی یک بازیابی مستقل نشان داد که اسرائیل شواهد کافی برای ادعاهایش ارائه نکرده است، آلمان بودجه آنروا را دوباره بازگرداند.)

▼ مصائب حمایت از اسرائیل نظرات و دیدگاه‌های دولت آلمان به‌ندرت با نهاد‌های این کشور که در خاورمیانه تجربه دارند به اشتراک گذاشته می‌شود. منابعی به فارن‌پالیسی می‌گویند آنها مدت‌ها در محافل خصوصی آنچه را که نمی‌توان در عموم اعلام کرد را اذعان کرده‌اند: راه حل دوکشوری مرده است، اشغال کرانه باختری توسط اسرائیل به آپارتاید تبدیل شده و سیاست خارجی آلمان تحت‌تأثیر واقعیت‌های درگیری اسرائیل و فلسطین قرار ندارد. شکاف میان مقر سازمان‌های آلمانی و دفتر نمایندگی آنها در خاورمیانه از هفتم اکبر شدیدتر شده است. کارمندان مؤسسات در چندین کشور می‌گویند که استفاده از عبارتهایی مانند «آپارتاید» و «نسل‌کشی» در رابطه با رفتار اسرائیلی‌ها با فلسطینی‌ها که از سوی دولت آلمان مردود و یهودستیزانه تلقی می‌شود، در میان کارکنان رایج است. آنها می‌گویند، حمایت آلمان از جنگ، سکوت کارفرمایان یا حمایت از اسرائیل و واکنش‌های منفی مربوط به سرکوب صداهای طرفدار فلسطین در آلمان، زندگی حرفه‌ای آنها را خدشه‌دار کرده است.

بیانه را از دست داد؟

ت نرم این کشور را در منطقه از بین برده است

چون شولتز معتقد است آتش‌بس به حماس اجازه می‌دهد تا خود را مجدداً مسلح کند، به‌همین ترتیب آلمان به قطعنامه دسامبر ۲۰۲۳ سازمان ملل که درخواست آتش‌بس فوری در غزه را داشت، رای ممتنع داد.

در حالی که تلفات فلسطینی‌ها در غزه در ژانویه امسال به بیش از ۲۰ هزار نفر رسید، رابرت هابک، معاون صدراعظم آلمان انکار کرد که اسرائیل غیرنظامیان را مورد هدف قرار داده است. به گفته هابک برخی ممکن است به «اقدامات خشن» نظامی اسرائیل اعتراض داشته باشند اما اتهامات نسل‌کشی علیه اسرائیل نادرست است. آلمان پرونده نسل‌کشی آفریقای جنوبی علیه اسرائیل در دیوان بین‌المللی دادگستری را «ایزاسازی سیاسی» برشمرد و پس از ادعای اسرائیل مبنی بر مشارکت برخی از کارکنان سازمان آنروا در حمله هفتم اکبر کمک‌های مالی خود را متوقف کرد. (پس از آنکه بررسی یک بازیابی مستقل نشان داد که اسرائیل شواهد کافی برای ادعاهایش ارائه نکرده است، آلمان بودجه آنروا را دوباره بازگرداند.)

گرایش‌های ضداسرائیلی در میان مسلمانان آلمان گره خورد که برخی از سیاستمداران می‌گویند مانع تلاش‌های کشور برای غلبه بر تاریخ‌اش شد. آنگلا مرکل، صدراعظم پیشین آلمان که مدت طولانی این مقام را برعهده داشت در سال ۲۰۰۸ موضع آلمان را در یک سخنرانی در کنستت خلاصه کرد و گفت که امنیت اسرائیل منافع ملی آلمان به‌شمار می‌رود؛ عبارتی که پس از هفتم اکبر بارها از سوی شولتز و دیگران تکرار شده است.

با اینکه مرکل حزب‌الله و حماس را به‌ترتیب مقصر جنگ لبنان در سال ۲۰۰۶ و جنگ غزه در سال ۲۰۰۸ دانست اما هنوز گهگاهی مخالفت‌هایی با عملیات ارتش اسرائیل از سوی مقامات دولت آلمان دیده می‌شد. سال ۲۰۰۸، یک سیاستمدار برجسته سوسیال‌دموکرات صدراعظم وقت را متهم کرد که «طرف بمباران‌های دائمی اسرائیل را گرفته است.»

اصا رفتار نظامی اسرائیل در جنگ‌های غزه در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۲۱ انتقادات نسبتاً کمی را از سوی سیاستمداران آلمانی از هر حزبی به‌همراه داشت. با اینکه آلمان همواره با شهرک‌سازی غیرقانونی اسرائیل در اراضی اشغالی کرانه باختری مخالفت کرده و نسبت به گرایش‌های ضددموکراتیک ائتلاف راست‌گرای بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل هشدار داده است، اما این اختلافات سیاسی روابط اسرائیل و آلمان را اساساً تغییر ن داده است.

در ماه‌های پس از هفتم اکبر، رهبران آلمان تمرکز خود را روی قربانیان حمله حماس، سرنوشت گروهان‌ها در غزه، افزایش یهودستیزی و آنچه آنها تهدید وجودی حماس در برابر امنیت اسرائیل تصور می‌کردند، گذاشته بودند. رفاہ شهروندان فلسطینی به‌طور قابل‌توجهی کمتر از درگیری‌های پیشین مورد توجه قرار گرفت حتی با وجود سطح بی‌سابقه‌ای از مرگ و ویرانی در غزه.

اکتبر گذشته، آنالتا بانربوک، وزیر امور خارجه آلمان گفت حماس تمام غزه را گروگان گرفته و ادعاهای اسرائیل مبنی بر استفاده شبه‌نظامیان از غیرنظامیان به‌عنوان سپر انسانی را تکرار کرد. آلمان همواره درخواست‌ها برای آتش‌بس را رد کرده